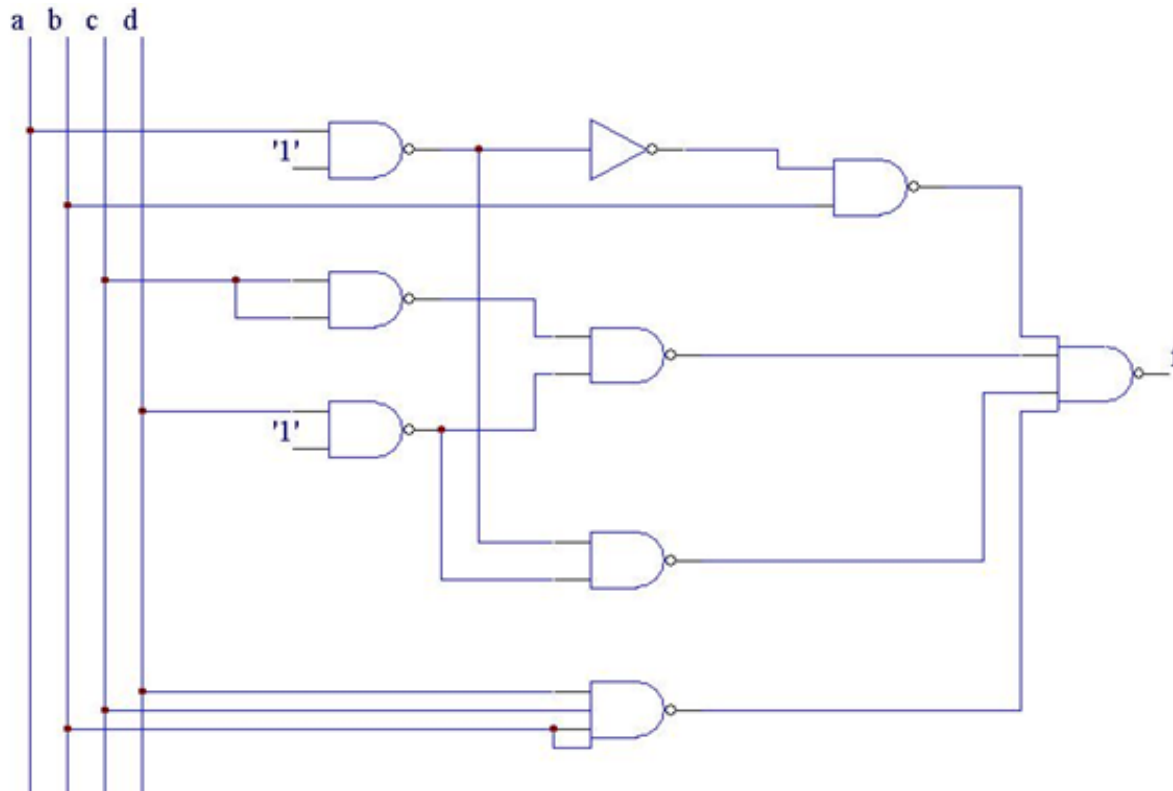

APLICAȚII – zona tematică 5
-TST-ID-

1. Să fie reprezentată funcția f din schema următoare cu numărul minim de porți logice SI-NU (2 sau 4 intrări):

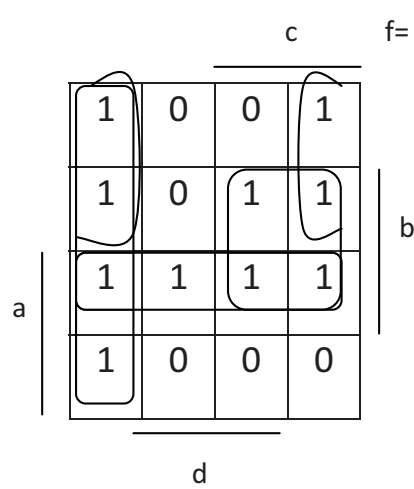

Soluție:

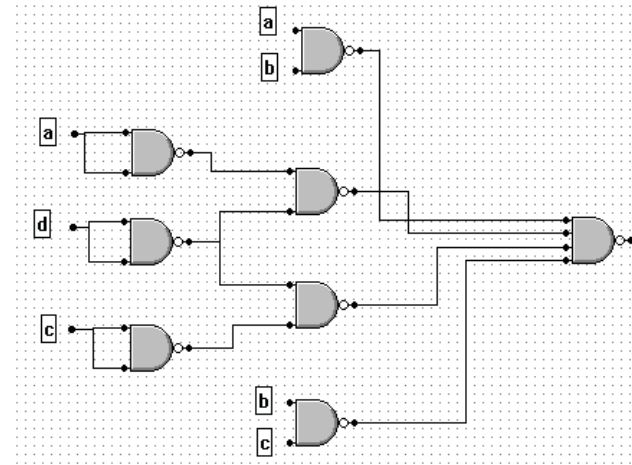
$$f = \overline{a \cdot 1 \cdot b \cdot c \cdot c \cdot d \cdot 1} \cdot \overline{a \cdot 1 \cdot d \cdot 1} \cdot \overline{b \cdot b \cdot c \cdot d} = \overline{a \cdot b \cdot c \cdot d} \cdot \overline{a \cdot d} \cdot \overline{b \cdot c \cdot d}$$

Aplicând relațiile lui De Morgan obținem: $f = a \cdot b + \overline{c} \cdot \overline{d} + \overline{a} \cdot \overline{d} + b \cdot c \cdot d$

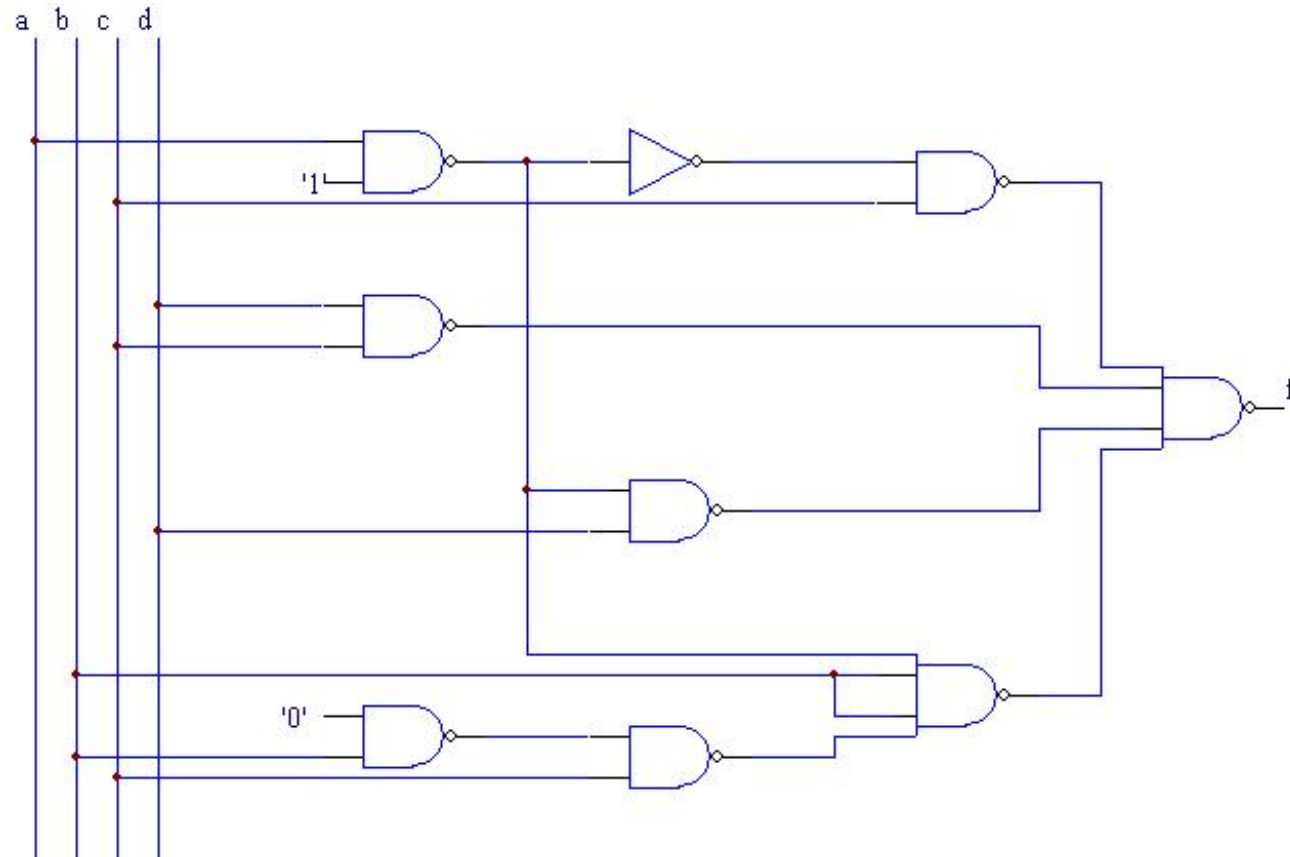
Pentru a obține forma minimă folosim diagrame Veitch-Karnaugh:

$f = a.b + \bar{a}.d + \bar{c}.d + b.c$ Aplicând din nou teoremele lui De Morgan obținem:

2. Să fie reprezentată funcția f din figura următoare folosind un circuit multiplexor cu 2 intrări de adresă, 4 de date și porți logice:

Soluție:

$$f = \overline{a} \cdot 1 \cdot c \cdot c \cdot d + a \cdot 1 \cdot d + a \cdot 1 \cdot b \cdot b \cdot 0 \cdot c = \overline{a} \cdot c \cdot c \cdot d + a \cdot d + \overline{a} \cdot b \cdot \overline{c}$$

Aplicând relațiile lui De Morgan obținem: $f = a \cdot c + c \cdot d + \bar{a} \cdot d + \bar{a} \cdot b \cdot \bar{c}$

Pentru a reprezenta funcția cu multiplexor o scriem în formă tabelară. Pentru a scrie funcția în tabel folosim diagrame Veitch-Karnaugh:

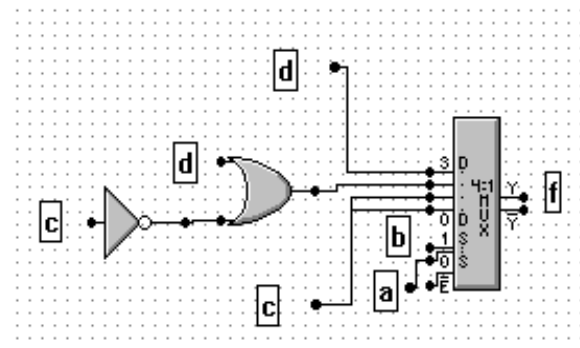
		c		
		0	1	
a	b	0	1	1
		1	1	1
		0	0	1
		0	0	1
		d		

a	b	c	d	f
0	0	0	0	0
0	0	0	1	1
0	0	1	0	0
0	0	1	1	1
0	1	0	0	1
0	1	0	1	1
0	1	1	0	0
0	1	1	1	1
1	0	0	0	0
1	0	0	1	0
1	0	1	0	1
1	0	1	1	1
1	1	0	0	0
1	1	0	1	0
1	1	1	0	1
1	1	1	1	1

Vom pune la intrările de adresă ale multiplexorului variabilele a și b. Variabilele c și d sunt puse la intrările de date în funcție de valorile funcției. In fapt, fiecare intrare de date devine o funcție de cele 2 variabile c și d. obținem expresiile:

$$D_{00} = d, D_{01} = \bar{c} + d, D_{02} = D_{03} = c$$

O schemă posibilă este reprezentată în figura următoare (se accept și reprezentare simplificată pentru circuitul multiplexor cu punctarea doar a intrărilor și ieșirilor folosite):

1. Folosind un numărător sincron, binar, cu ștergere sincronă și porți convenabil alese, să se realizeze un numărător modulo 11 având secvența de numărare: 0, 1, 2, ..., 10, 0, 1, 2,

Soluție: Schema numărătorului modulo 11 este prezentată în figura 1. Pentru obținerea secvenței 0, 1, 2, ..., 10, 0, 1, ... se utilizează o poartă ȘI-NU, cu două intrări, care detectează starea 10 ($Q_3Q_2Q_1Q_0 = 1010$) și, prin activarea intrării \overline{CLR} , determină ca următoarea stare să fie 0000. Deoarece ștergerea se face sincron, acest numărător nu necesită un circuit suplimentar pentru memorarea impulsului de ștergere.

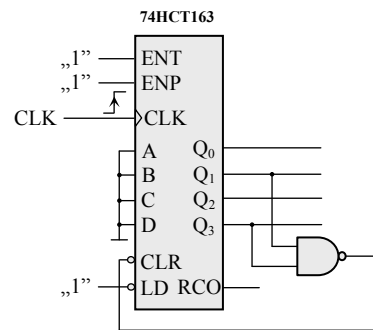

Figura 1. Schema numărătorului sincron modulo 11 cu secvența de numărare 0, 1, 2, ..., 10, 0, 1, ...

2. Folosind memorii EPROM de tip 27C256 (32k x 8 biți) și un număr minim de porți logice, să se obțină o memorie de 64k x 8 biți.

Soluție: a). Numărul necesar de circuite 27C256 este:

$$N = \frac{64k \times 8 \text{ biți}}{32k \times 8 \text{ biți}} = 2.$$

b). Memoria de 32k are $2^5 \cdot 2^{10} = 2^{15}$ locații de memorie care pot fi accesate utilizând 15 linii de adresă (A_0, \dots, A_{14}).

Memoria de 64k are $2^6 \cdot 2^{10} = 2^{16}$ locații de memorie, adică 16 linii de adresă.

Adresa suplimentară, A_{15} , se folosește pentru validarea celor două memorii conform tabelului 1.

Tabelul 1. Tabelul de validare a memoriei de 64k x 8 biți.

A_{15}	$A_{14} - A_0$	Memoria validată	Condiția de validare	
			$\overline{CS_0}$	$\overline{CS_1}$
0	X.....X	0	0	1
1	X.....X	1	1	0

Schema memoriei de 64k x 8 biți este prezentată în figura 2.

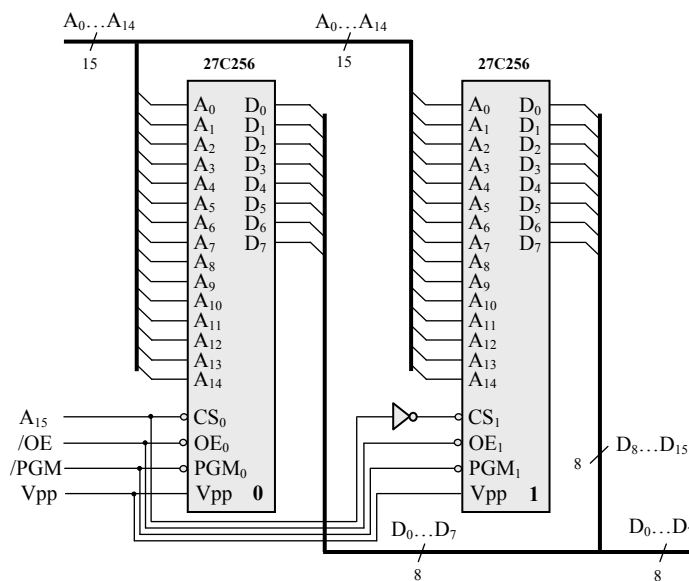
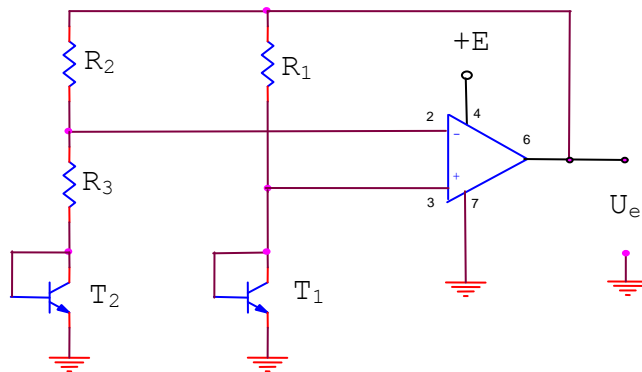

Figura 2. Memorie de capacitate 64k x 8 biți.

Problema 1.

- a) Să se demonstreze faptul că circuitul din figură poate fi o sursă de tensiune de referință de tip “band gap” (T_1 și T_2 fiind identice).
- b) Să se determine valoarea rezistenței R_3 în acest caz, având $R_1=10\text{k}\Omega$, $R_2=27,2\text{k}\Omega$.
- c) Pentru $U_{BE}\cong 0,6\text{V}$ să se calculeze valorile curenților de colector ai tranzistoarelor, neglijând pe I_B .

Soluție

Se pot scrie ecuațiile

$$U_{BE1} - U_{BE2} = I_{C2} R_3 \quad (1)$$

$$I_{C2} R_2 = I_{C1} R_1 \quad \text{sau} \quad \frac{I_{C1}}{I_{C2}} = \frac{R_2}{R_1} \quad \text{deci} \quad I_{C2} = I_{C1} \frac{R_1}{R_2} \quad (2)$$

Din (1) și (2) rezultă $U_T \ln \frac{I_{C1}}{I_{C2}} = I_{C1} \frac{R_1 R_3}{R_2}$ sau $U_T \ln \frac{R_2}{R_1} = I_{C1} \frac{R_1 R_3}{R_2}$ deci

$$I_{C1} = \frac{R_2}{R_1 R_3} U_T \ln \frac{R_2}{R_1}$$

Tensiunea de ieșire se scrie acum

$$U_e = I_{C1} R_1 + U_{BE1} = \frac{R_2}{R_1 R_3} R_1 U_T \ln \frac{R_2}{R_1} + U_{BE1} \quad (3)$$

Se constată că U_e are forma:

$$U_e = U_{BE1} + \left(\frac{R_2 \ln \frac{R_2}{R_1}}{R_3} \right) U_T = U_{BE1} + N \cdot U_T$$

unde $N = \left(\frac{R_2 \ln \frac{R_2}{R_1}}{R_3} \right)$ este o constantă realizabilă cu precizie datorită rapoartelor de rezistențe. Se știe că este o sursă de tip “band gap” și că pentru $N=23$ apare compensarea termică a lui U_e și că $U_e \cong 1,2V$
 Calculul curenților:

$$I_{C1} R_1 \cong 0.6V \quad \text{deci} \quad I_{C1} = \frac{0.6}{R_1} = \frac{0.6}{10} = 0.06 \text{ mA} = 60 \mu\text{A}$$

$$I_{C2} = I_{C1} \frac{R_1}{R_2} = 60 \frac{10}{27.2} = 22.1 \mu\text{A}$$

Pentru compensare termică: $N=23$ și pentru $R_2=27,1k\Omega$ și $R_1=10k\Omega$

$$\frac{R_2 \ln \frac{R_2}{R_1}}{R_3} = 23 \quad \frac{R_2}{R_3} = 23 \quad \text{deci} \quad R_3 = \frac{R_2}{23} = 1.178 \text{ k}\Omega$$

Problema 2.

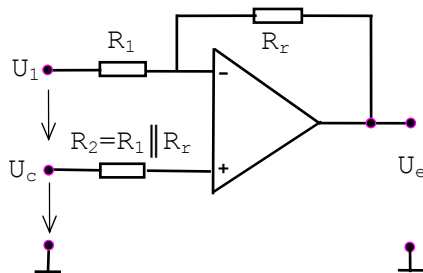
5.15 Să se dimensioneze rezistențele amplificatorului operațional și tensiunea U_1 astfel încât, dispunând de o tensiune de intrare $U_c = -3 \dots +3V$, să se obțină $U_e = 0 \dots 12V$. Tensiunea fixă se va realiza apoi cu ajutorul uneia din sursele de alimentare $\pm E = \pm 5V$ (bine stabilizate) ale amplificatorului. Rezistența de la intrarea inversoare se va adopta de $5k\Omega$.

Soluție

Tensiunile U_c și U_e au același sens de variație deci trebuie utilizat un amplificator neinversor. Tensiunea variabilă U_c se aplică la intrarea neinversoare iar tensiunea fixă o considerăm la cealaltă intrare pentru simplitate.

Se verifică dacă amplificarea necesară este mai mare decât 1 (pentru că altfel la intrarea + este necesară divizarea tensiunii U_c întrucât pentru această intrare $A_{ur+} \geq 1$).

Astfel

$$A_{ur+} = \frac{\Delta U_e}{\Delta U_c} = \frac{U_{emax} - U_{emin}}{U_{cmax} - U_{cmin}} = \frac{12 - 0}{3 - (-3)} = 2 > 1$$

prin urmare nu este necesar divizor.

Notînd $A_{ur-} = R_f/R_1$ (amplificarea pentru intarea -) se scrie tensiunea de ieșire la una din cele două limite, de exemplu:

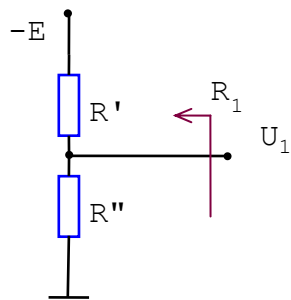
$$U_{emin} = -U_1 \cdot A_{ur-} + U_{cmin} \cdot (1 + A_{ur-})$$

unde $A_{ur-} = A_{ur+} - 1 = 1$. Se obține astfel

$$U_1 = [U_{cmin} (1 + A_{ur-}) - U_{emin}] / A_{ur-} = \frac{-3 \cdot 2 - 0}{1} = -6V$$

Adoptînd $R_1 = 5k\Omega$ rezultă $R_f = A_{ur-} \cdot R_1 = 5k\Omega$.

Tensiunea U_1 se realizează cu un divizor, astfel că R_1 nu se mai folosește:

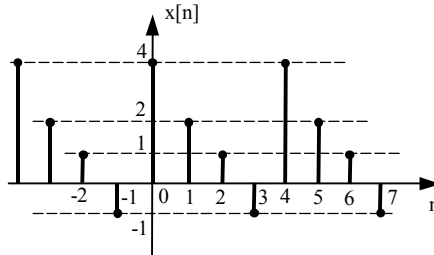
$$\begin{cases} U_1 = E \frac{R''}{R' + R''} \\ R_1 = R' \parallel R'' = R' R'' / (R' + R'') \end{cases}$$

Făcînd raportul ecuațiilor se obține

$$R_1 / U_1 = R' / E \Rightarrow R' = 12,5k\Omega \text{ și } R'' = 8,33k\Omega$$

Toate cele patru rezistențe trebuie să fie de precizie.

1. Fie semnalul în timp discret cu graficul din figură:

- a.) Să se determine coeficienții a_k ai seriei Fourier exponențiale atașate semnalului
 b.) Sa se evalueze puterea semnalului pe baza eşantioanelor $x[n]$ și apoi pe baza coeficienților a_k .

Rezolvare:

a.) Perioada semnalului este $N = 4$, iar seria Fourier exponențială are expresia:

$$x[n] = \sum_{k=0}^3 a_k e^{jk \frac{2\pi}{N} n}$$

Pentru calculul coeficienților avem:

$$\begin{aligned} a_0 &= \frac{1}{4} \sum_{n=0}^3 x[n] e^{j0} = \frac{1}{4} (x[0] + x[1] + x[2] + x[3]) = \\ &= \frac{1}{4} (4 + 2 + 1 - 1) = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a_1 &= \frac{1}{4} \sum_{n=0}^3 x[n] e^{-j\frac{\pi}{2}n} = \frac{1}{4} \left(4e^0 + 2e^{-j\frac{\pi}{2}} + 1e^{-j\pi} - 1e^{-j\frac{3\pi}{2}} \right) = \\ &= \frac{1}{4} (4 - 2j - 1 - j) = \frac{3 - 3j}{4} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 a_2 &= \frac{1}{4} \sum_{n=0}^3 x[n] e^{-jn\frac{\pi}{2}} = \\
 &= \frac{1}{4} (x[0]e^0 + x[1]e^{-j\pi} + x[2]e^{-2j\pi} + x[3]e^{-3j\pi}) = \\
 &= \frac{1}{4} (4 + 2(-1) + 1 + (-1)(-1)) = \frac{4}{4} = 1 \\
 a_3 &= \frac{1}{4} \sum_{n=0}^3 x[n] e^{-j3\frac{\pi}{2}n} = \frac{1}{4} (3 + 3j)
 \end{aligned}$$

Întrucât $x[n] \in \mathbb{R}$ coeficienții au proprietatea:

$$a_3 = a_1^* = \frac{1}{4} (3 + 3j).$$

$$\text{b.) } P_x = \frac{1}{N} \sum_{n=\langle N \rangle} |x[n]|^2 = \frac{1}{4} (16 + 4 + 1 + 1) = \frac{22}{4} = \frac{11}{2}$$

$$\begin{aligned}
 P_x &= \sum_{k=\langle N \rangle} |a_k|^2 = \frac{9}{4} + \frac{|3-3j|^2}{16} + \frac{|3+3j|^2}{16} + 1 = \\
 &= \frac{9}{4} + \frac{9 \cdot 2}{16} \cdot 2 + 1 = \frac{11}{2}
 \end{aligned}$$

2. Fie sistemul caracterizat de ecuația cu diferențe finite:

$$y[n] + a \cdot y[n-1] = x[n]$$

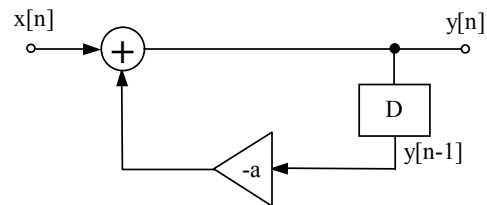
- Să se găsească o schemă de implementare a filtrului utilizând sumatoare, multiplicatoare și linii de întârziere.
- Cum se numeste un astfel de sistem?

Rezolvare:

a) Explicitând pe $y[n]$ se obține:

$$y[n] = -a \cdot y[n-1] + x[n]$$

ce conduce la următoarea schemă:

Se remarcă prezența în cadrul structurii a unei bucle de reacție ca o consecință a naturii recursive a filtrului.

b) Sistemul este un filtru cu răspuns infinit la impuls (IIR)

Problema 1

Sa se programeze (in limbaj C) Timer 1, in modul 1, pentru a genera intreruperi la fiecare milisecunda. Frecventa de tact este 12MHz.

Se scriu 3 functii: functia de initializare timer, functia de intrerupere si o functie pricipala (main).

Rezolvarea problemei este prezentata in curs ID la paginile 59-60, cu precizarea ca nu se mai foloseste bitul de port P1.0.

```
// Programul foloseste Timer 0 in mod 1 ca temporizator
#include <reg552.h>
#include <..\..\lib\ap_lib.h>

// .....
// Initializeaza Timer 0
void InitTimer0(void)

{
    TMOD = TMOD | 0x01;    // sau TMOD = 0x01;
                          // modul 1(16 biti), temporizator, control    // soft
    TL0 = 0x18; TH0 = 0xFC; // valoarea de incarcare pentru 1ms
    ET0 = 1;               // validare intrerupere Timer 0
    TR0 = 1;               // porneste Timer 0
    EA = 1;                // autorizeaza global intreruperile
}

// Rutina de intrerupere pentru Timer0
```

```
Timer0() interrupt 1
{
    // Reincarca valoarea pentru 1 ms
    TL0 = 0x18; TH0 = 0xFC;
}
```

```
void main(void)
{
    InitTimer0();
    while( 1 );
}
// end
```

Problema 2

Sa se programeze (in limbaj C) interfata seriala UART , in modul 1, fara facilitati multiprocesor, cu rata de transfer 4.8 Kbauds, pentru a transmite continuu pe linia seriala, caracterul ASCII 'A' (cod hexazecimal 0x41) la aproximativ 2 secunde. Frecventa de tact este de 11.0592MHz.

Se scriu 3 functii: o functie de initializare interfata seriala, o functie de transmisie octet si o functie principala (main).

Pentru rezolvare se urmareste exemplul din curs ID de la pagina 79.

In functia de initializare, se programeaza S0CON conform temei iar pentru obtinerea ratei de transfer se urmareste tabelul de la pagina 78.

In functia principala (main), in bucla “while(1){}” se face doar transmisia caracterului ‘A’ si temporizare 2 secunde folosind functia Delay(2000).

```
// Transmisie pe portul serial fara intreruperi( polling )
#include <reg552.h>
#include <..\..\lib\ap_lib.h>

// Initializeaza interfata seriala UART
void InitSerial(void)
{
    S0CON = 0x40;      // modul 1
    TMOD  = 0x20;      // Timer 1 in mod 2, temporizator
    TH1 = 0xFA;        // rata de transfer 4800 bauds
    TL1 = 0xFA;
    TR1 = 1;           // porneste Timer 1
    ET1 = 0;           // NU genereaza intrerupere Timer 1
    ES0 = 0;           // NU genereaza intrerupere UART
    TI = 1;            // se poate transmite
}

// Functia de transmisie octet
void Transmit(unsigned char Data)
{
    // Transmite un caracter pe linia seriala daca TI = 1
    while(! TI );      // asteapta TI=1
```


SPNP - Aplicatii

4/4

```
TI = 0;
TB8 = 0;           // bitul 9 pe zero
S0BUF = Data;
}

// .....
void main(void)
{
  InitSerial();

  while( 1 ){
    Transmit( 'A' );      // transmisie caracter "A"
    Delay(2000);
  }
}
// .....
// end
```